

Datum 2026-05-25

Kort sammanställning av arbetet i UTSKOTTET AVEL OCH HÄLSA.

Trots att 2025 har varit ett s k regelrevideringsår har utskottet haft stor framdrift och fokuserat på att skapa tydligare rutiner och ökad kvalitetssäkring – och inte minst att öka kunskapen och förståelsen för utskottets avelsansvar i övriga organisationen!

Utskottet har haft en tydlig, strategisk målsättning att lyfta kunskapen om avelsansvaret till hela SBK organisationen- för att på så sätt skapa större engagemang och förståelse för det arbete som bedrivs i utskottet och i rasklubbarna.

För att göra detta och stärka dialogen mellan organisationens olika verksamheter och funktioner har utskottet:

1. Aktivt medverkat och påverkat det pågående mål- och visionsarbetet för att lyfta avelsansvaret till en mer central funktion i organisationen.
2. Diskuterat och debatterat vikten av SBK:s avelsansvar vid samtliga möten där tillfälle givits
3. Lämnat in ett beslutsunderlag till förbundsstyrelsen för att kunskapen om hundars mentalitet/egenskaper ska genomsyra hela organisationen- och fått den godkänd.
4. Lämnat in ett beslutsunderlag för att kunna erbjuda en mer användarvänlig version av Lathunden. Uppdraget ligger nu hos PG-digitala system vars första prioritet är att få ordning på de centrala IT-systemen.
5. Informerat organisationen om brukshundrasernas utveckling mentalt.

Detta har i sin tur bland annat lett till att:

- Utskottet Samhällsnytta genomför utbildning "KU mentalitet" för patrullhundsinstruktörer på Hundtjänstskolan 2026
- Hundägarutskottet planerar att fokusera ytterligare på mentalitetskunskap för sina instruktörer
- Utskottet Prov och Tävling kommer tillsammans med utskottet Avel och Hälsa genomföra sin planeringskonferens 2027 för att
 - o Integrera och diskutera avelsansvaret kring våra bruksprov
 - o Stärka förståelsen för hur provverksamheten påverkar rasernas utveckling
 - o Skapa en tydligare helhet kring brukshundarnas egenskaper och funktion

Projekt

Inom utskottet pågår ett par viktiga definitions-projekt för att få en gemensam förståelse för de benämningar (se nedan) som används inom utskottet och i organisationen:

- Definition brukshundras – rasklubbarna och deras RAS-dokument, uppfödare, förtroendevalda, instruktörer, domare/beskrivare och tjänstehundsutövare ligger till grund för det resultat som presenterades på organisationskonferensen och RAS/RUS-konferensen 2026. Projektet slutrapport betr. rasernas egenskaper och funktioner är inlämnat till FS för vidare hantering.
- Projekt definition avelsutvärdering – pågår just nu.

Information om ovanstående projekt har presenterats på Fika med FS, organisationskonferensen samt RAS/RUS i år.

Övriga projekt som pågår är:

- Ett spännande forskningsprojekt, tillsammans med Linköpings universitet, har startat upp för att genom DNA-tester på MH:ade hundar forska kring egenskaper kopplat till genetik.
- Framtagning av mentalitets-film för instruktörer
- projektet Mentalbeskrivning Valp (MV) som påbörjades 2012 har avslutats men kommer att startas upp i en ny form. Mer information kommer.
-

Ovannämnt forskningsprojekt som sker tillsammans med Linköpings universitet är inlett för att komplettera utskottets arbete med att:

- Stärka framtida avelsarbete genom vetenskaplig kunskap
- Bidra till långsiktigt hållbara brukshundraser

Kvalitetssäkring

För att utskottet ska kunna bistå rasklubbarna, organisationen och övriga hundsverige med relevant fakta har utskottet lagt stort fokus på att kvalitetssäkra sin verksamhet. Detta genom att skapa långsiktiga och tydliga rutiner, strukturer och transparens. Detta arbete har varit utmanande under den ekonomiska kris som hela organisationen har genomlidit- så hatten av till alla eldsjälar, i och utanför utskottet, distrikten och rasklubbarna, som trots små resurser har bidragit till detta stora och viktiga arbete!

Några viktiga arbeten som genomförts senaste året – utöver regelrevideringsarbetet- är bl a:

- bankkontrollanter har utsett och idag är snart alla banor kontrollerade och uppdaterade
- lärare har utbildats som i sin tur ska utbilda testledare
- individuell statistik har tagits fram över beskrivarna och deras avvikelser för att skapa bättre samsyn
- domarkonferenser fortgår för att skapa likriktning vid mentaltester
- appar har utvecklats för att underlätta arbetet vid MH, MT, exteriörbeskrivning samt bankkontroller
- utbildningsplaner har uppdaterats
- auktorisationsregler har uppdaterats
- MH- broschyr har uppdaterats
- SBK instruktörer kommer få en uppdaterad friskvårdsutbildning
- föreläsningar har erbjudits kring mentalitet, hälsa/funktion – som alla finns att hitta på hemsidan

Kommunikation

För att:

- Inspirera fler att bli intresserade av hundars mentalitet
- Öka kunskapen om vikten av att utvärdera hundar mentalt
- Synliggöra avelsarbete inom SBK/rasklubbarna

har utskottet tagit fram följande:

- AI-verktyg för hundägaren har utvecklats för mentalbeskrivningsprotokollet för att skapa ett mervärde för hundägaren
- AI-verktyg för uppfödare planeras att lanseras för att uppfödare enkelt ska kunna hitta avelsdjur utefter önskad MH-profil.

Det pågår även arbete för att:

- ta fram en förteckning och promota uppfödare av brukshundraser som gör ett seriöst arbete kring kull-MH, hälsoprogram osv. Tanken är att dessa ska lyftas på SBK:s plattformar men även på exempelvis SM.
- Ta fram förslag på en värdecheck till anmälan för MH som skulle kunna komma med stamtavlan

Informations spridning internt

Idag informerar och uppdaterar utskottet regelbundet sitt arbete på:

- SBK info
- Konferenser och Teamsmöten
- Fika med FS
- Tidningen Brukshunden
- Hemsidan

I samband med att det anställs en kommunikatör på kansliet så kommer utskottet arbeta för ökad synlighet – både internt och externt- för både utskottets och rasklubbarnas arbete!

Varmt välkomna att kontakta utskottet för att få mer information på: avelhalsa@brukshundklubben.se